

Den første verdenskongressen om lokalbasert rehabilitering (CBR)

I slutten av november 2012 gikk den første verdenskongressen om lokalbasert rehabilitering av stabelen i Agra i India. I forkant av kongressen ble det arrangert en egen workshop om inkludering av mennesker med utviklingshemning i CBR. Workshopen stimulerte til diskusjon og refleksjon rundt viktige temaer og utfordringer knyttet til inkludering av mennesker med utviklingshemning i lokalbasert rehabilitering. På tross av dette var det dessverre lite fokus på denne tematikken på selve konferansen.

TEKST OG FOTO: JENNY SCHAANNING

Alaa Sebeh har over 30 års erfaring fra CBR. Han var oppgitt over at det fortsatt er så lite fokus på mennesker med utviklingshemning.

Allerede i 2003 gjorde Verdens Helseorganisasjon en gjennomgang av CBR og identifiserte inkludering av enkelte grupper som mennesker med utviklingshemning og mennesker med psykisk sykdom som en svakhet i mange CBR-programmer. Gjennomgangen fant også at mennesker med utviklingshemning ikke var godt nok representerte i funksjonshemmedebevegelsen i mange land. Likevel var det slående hvor lite fokus det var på utviklingshemning på selve konferansen, samt hvor få organisasjoner av utviklingshemmede og deres familier som var representert på konferansen.

Alaa Sebeh, tidligere Program og Advocacy Manager i Redd Barna Egypt har jobbet med CBR i over 30 år og sier han er lei av at det er så lite fokus

på mennesker med utviklingshemning. Han mener at selv om det finnes noen CBR-programmer som støtter familier som har barn med utviklingshemning, er det for lite refleksjon rundt hvordan man kan forbedre tjenestene til mennesker med utviklingshemning gjennom CBR. Han sier videre at foreldreorganisasjoner gjør mye av det interessepolitiske arbeidet, men at de ofte mangler den nødvendige ekspertkunnskapen. Denne ekspertkunnskapen er dessverre fremdeles begrenset til spesialskoler og dagsenter støttet av nordiske donorer. Det haster at donorer endrer perspektiv og kanaliserer penger til denne målgruppen innen lokalbasert rehabilitering i stedet. Historien viser at endret fokus fra donorer kan føre til en effektiv endring på grasrota. Han vektlegger også at planer

utviklet av internasjonale donorer må inkludere en overføring av kunnskap.

NFU støtter hans ønske om at flere utviklingsaktører og donorer, må på banen, og at disse må støtte lokalt tilpassede tiltak som tar sikte på å støtte familier og inkludere mennesker med utviklingshemning der de bor i sine lokalsamfunn, i stedet for spesialtiltak som er dyre i drift, langt hjemmefra og når få mennesker. Det er også viktig å utvikle kompetanse og stimulere til refleksjon rundt hvordan tjenester til utviklingshemmede best bør innrettes i lavinntektsland slik at de på en bærekraftig måte når flest mulig og best mulig med få ressurser.

Norsk bistand og mennesker med utviklingshemning

I et spørsmål til utviklingsminister Heikki Holmås (SV) nylig spurte stortingsrepresentant Dagfinn Høybråten (KrF) hvordan Norge skal følge opp inkluderingen av funksjonshemmede i norsk bistand etter å ha fått knusende kritikk i en evaluering tidligere i 2012.

TEKST: HELENE STRØM-RASMUSSEN

Spørsmålet Høybråten (KrF) stilte var: "En evalueringsrapport fra NORAD har felt en knusende dom over Norges bestrøbelser på å inkludere funksjonshemmede i utviklingspolitikken. Hvilke krav vil statsråden stille til norske bistandsaktører som en følge av de alvorlige funnene i NORADs rapport og hvordan vil disse kravene bli fulgt opp fremover?"

Begrunnelsen

NORAD-rapporten "Mainstreaming disability in the new development paradigm" blir det fastslått at Norge gjennom de siste 10 årene har mislyktes med å inkludere funksjonshemmede i sitt internasjonale bistandsarbeid. Dette til tross for utallige stortingsvedtak, retningslinjer og handlingsplaner for å sikre funksjonshemmedes rettigheter. Rapporten er usedvanlig sterk i sin ordlyd og sier at ekskluderingen på enkelte områder er gjort med fullt overlegg. Evalueringen fastslår at det har vært mangel på vilje til å jobbe for å inkludere denne målgruppen i Norges internasjonale arbeid – og at den aldri har stått på en reell prioriteringsliste hos myndighetene. Situasjonen er særlig utilfredsstillende i forhold til

utdanning der funksjonshemmede barn og ungdom, med få unntak, ikke har blitt inkludert i norskstøttet innsats på feltet. Derfor er det av særlig betydning å få vite hvilke konkrete tiltak statsråden vil sette inn for å sikre funksjonshemmede barn og unges rett til skolegang.

Svaret

I sitt svar innrømmer utviklingsministeren at innsatsen har forbedringspotensial slik det fremgår av Norads rapport. Han sa også at det arbeides med en oppfølgingsplan for evalueringen av utviklings-samarbeidet som Stortinget vil bli orientert om på egnet måte. Videre skriver han: Et fellestrekk for mange personer med funksjonsnedsettelse er at de er i en sårbar situasjon og opplever diskriminering. Konvensjonen om rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne vil være et sentralt verktøy i arbeidet for å endre denne situasjonen. Norge tar sikte på å ratifisere den i juli 2013. I 2013 skal det også være et høynivåmøte om funksjonshemmedes rettigheter i FN hvor Norge vil spille en aktiv rolle. I budsjettforslaget for 2013 understrekes behovet for å satse på å nå de siste ti prosentene barn i verden som ikke har tilbud om grunnskoleutdanning. Funksjonshemmede barn er overrepresentert i denne gruppen. Det foreslås 75 mill. kr. til norske frivillige organisasjoners arbeid med utdanning av barn i krig- og konfliktområder. Det settes også av midler til utdanning i humanitære innsatser. Endelig vil Norge fortsatt være blant de største givere til Det Globale Partnerskapet for Utdanning, Unesco og UNICEF, som har et særlig fokus på sårbare grupper."

NFU følger opp gjennom Atlas-alliansen

NFU synes det er bra at Høybråten tar opp debatten, og satser på at oppfølgingsplanen som utviklingsministeren referer til, kommer med mer konkrete tiltak slik Høybråten etterlyser. NFU håper også at

Heikki Holmås (SV).

Foto: Berit Roald, Scanpix

norske myndigheter følger opp sine forpliktelser denne gangen og minner om at når norske myndigheter ratifiserer konvensjonen i 2013, forplikter de seg også til artikkel 32, som stadfester at funksjonshemmede skal inkluderes i all norsk bistand. NFU vil følge opp arbeidet med inkludering av funksjonshemmede i norsk bistand videre i tett samarbeid med Atlas-alliansen. NFU vil også være med på å arrangere et arbeidsseminar, i regi av stiftelsen SOR, om inkludering av personer med utviklingshemming i norsk bistand. Formålet med seminaret er å sette fokus på personer med utviklingshemming i bistanden og øke bevisstheten blant norske bistandsaktører.

Les mer på:

Stortingets nettsider: <http://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=55680>

Evalueringen i full tekst og lettest versjon: <http://www.norad.no/no/resultater/publikasjoner/evalueringer/publikasjon?key=389256>